
Публикуван на: 28-09-2009

Източник: [Портал Европа](#)



С началото на новия политически сезон в Европа думата “разширяване”, отново влезе в употреба. Три държави са конкретните “адреси” на тази тема – от Севера, през Балканите до Босфора. И това са Исландия, Хърватия и Турция. В днешната рубрика “Взаимодействие с Европейския парламент” на Радио България, Европейския институт, Портал ЕВРОПА и Центъра за модернизирание на политики ще чуем какви са обществените нагласи за европейските перспективи на тези три държави.

“Смятам, че трябва да се даде възможност на всички страни, които имат желание да се присъединят към ЕС, и ако се справят с изискванията, да бъдат приети.”
“Специално Хърватия не е по-малко европейска от нас. При Турция е по-сложно, но не заради религията. Самите турци доста по-трудно ще се съгласят с европейските изисквания”.

“Толкова много се говори за присъединяването на Турция! А тя не е изпълнила основни критерии в областта на човешките права. Що се отнася до Исландия и Хърватия, те са част от Европа и ако техните граждани желаят да се присъединят, не би трябвало да има проблеми”. Това е мнението на трима българи, което те изразиха пред микрофона на Радио България. А сега ще се прехвърлим към Исландия, Хърватия и Турция, за да узнаем какво мислят техните граждани. Правителството на Исландия получи въпросник за членство от комисията по разширяването на ЕС. Външният министър Осур Скарфединсон каза след среща с еврокомисаря Оли Рен, че Исландия има срок до 16 ноември да отговори на въпросите. Исландия вече има близки отношения с Европа като част от Европейската икономическа зона и Шенгенското споразумение. Освен това страната покрива 3/4 от европейските директиви. Исландия, която подаде официално молба за членство на 23 юли, се надява да стане член на ЕС през 2012 г.

Какво е отношението на исландците към ЕС и към бъдещото членство в Съюза? Въпросът е към Биргир Петерсън, известен исландски коментатор и адвокат.

“Смятам, че като цяло мнението за ЕС е позитивно. Същевременно по отношение на присъединяването на Исландия преобладава отрицателно отношение сред обществеността. Това донякъде се дължи на европейските политики в различни области като риболовната индустрия и земеделието. Но хората не са единодушни по този въпрос. Много от тях вярват, че въвеждането на еврото като валутна единица ще се отрази благоприятно върху икономиката, както и върху жизнения ни стандарт. Има разногласия сред гражданите, доколкото тези наши надежди са осъществими в рамките на следващите 5-10 години. Днес повечето от исландците не смятат, че едно бъдещо членство в Съюза ще промени коренно начина им на живот”.

Какви според Вас ще бъдат резултатите от един бъдещ референдум за членството на Исландия?

„Вероятно преговорите за присъединяването ни ще започнат през 2010 година. Но не мога да кажа кога точно ще се проведе референдумът, дали през 2010 или 2011. Трудно е да се предвиди дотогава в каква насока ще се развие общественото мнение. Но ако днес трябваше да идем до урните, смятам, че хората в Исландия щяха да гласуват против. Но пък може общественото мнение да се промени в следващите две години. Всичко зависи от изхода на преговорите ни с ЕС“;

Що се отнася до Хърватия, нейният напредък в преговорите по присъединяването бе забавен от граничния спор със Словения. Еврокомисарят по разширяването Оли Рен заяви пред Комисията по външни работи на Европейския парламент, че Хърватия трябва също така да изпълни условията за пълно сътрудничество с Международния трибунал в Хага за военните престъпления, извършени през 90-те години в бивша Югославия. Свързахме се с Морана Петричич – журналистка в „Радио 101“; Загреб.

„Граничният спор беше почти изцяло решен през миналата седмица, когато нашият премиер се срещна със словенския си колега – посочи тя. – Сега ние трябва да подготвим нашите предложения за решение и на други разногласия между двете държави, а след това арбитърът ще си каже последната дума. Така или иначе, в резултат на това Словения деблокира преговорния процес на страната ни за членство в ЕС и комисарят Рен заяви, че Хърватия ще може да приключи преговорите за членство още догодина. Хората у нас са по-съсредоточени върху проблемите от ежедневието им. Членството ни в ЕС е по-скоро тема в нашите медии, но сега вече имаме реални очаквания, защото в по-голямата си част разногласията ни със Словения вече са решени“;

Влиятелната Независима комисия за Турция, съставена от бивши високопоставени европейски политици с председател бившия президент на Финландия Марти Ахтисаари, подчерта необходимостта от продължаването на присъединителните преговори между Турция и ЕС. Негативните изказвания на някои европейски политици и настояването на някои европейски държави за статут на „приоритетно партньорство“ за Турция вместо пълноправно членство накърняват доверието в ЕС, се посочва в доклада ѝ. По темата разговаряме с Мурат Билхан, виден турски дипломат, анализатор и преподавател.

„Подкрепата на членството ни в ЕС сред турската общественост постепенно спада – казва той. – А иначе турските политически партии, различните обществени институции като университетите и т.н., силно подкрепят идеята за нашето членство. Така че ако трябва да изразим тази подкрепа в проценти, съдейки по най-новите социологически проучвания, сред институциите тя е над 80 % , но сред населението на страната тя е по-малко от 52%. Налице са възмущение, разочарование, дори и гняв сред турската общественост. И това е породено от съпротивата на редица държави-членки. Разбира се има и такива, които са благосклонни към членството ни! Не само г-н Саркози е против присъединяването на Турция към ЕС. Има и други противници като г-жа Меркел и пр. Но мисля, че привържениците са повече от опонентите. Аз лично вярвам, че и общественото мнение в Турция би могло да се промени с времето. Бих искал да напомня и един исторически факт. Още през 1960 г. генерал Де Гол покани Турция да се присъедини към европейската общност!

По въпроса за разширяването на ЕС българският външен министър Румяна Желева е категорична: „За всички нас - държавите-членки на ЕС и европейските граждани, е важно да приключи

успешно процесът по ратификация на Лисабонския договор – заяви тя пред Радио България.
- Без него като законова основа на ЕС ние няма да сме в състояние да провеждаме следващи разширявания. Истината е, че сега всички се нуждаем от Лисабонския договор. И напредъкът на всяка държава трябва да бъде оценяван индивидуално по нейните резултати в изпълнение на критериите за присъединяване към ЕС”.

Безспорен факт е, че разширяването ще придобие по-конкретни измерения, след като стане ясна съдбата на Лисабонския договор през следващия месец. На тази тема ще се спрем в следващите издания на нашата рубрика. Тя се излъчва от Радио България по проекта „Взаимодействие с Европейския парламент”, изпълняван от Европейския институт с финансовата подкрепа на генерална дирекция „Комуникация” на Европейския парламент. Вашите въпроси, коментари и предложения са добре дошли в нашата редакция, както и на електронния адрес info@europe.bg. За повече подробности вижте уебсайта <http://parliament.europe.bg>

Дарина Григорова
Венета Николова
Татяна Обретенова